

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LXII. An major 15. annorum possit eligi ad Consulatam, vel aliam publicam administrationem. Et utrùm sufficiat attigisse annum 25. an verò requiratur quod sit completus. Forensis utrùm possit ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

144 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerij,

adiacentibus, introitibus, exitibus, & commoditatibus quibuscumque. Vnde Author ponderat illa verba, modo, & forma: similiter ponderat verbum *provi*, quod est inductum ad restrictionem legati, & sic non potest operari augmentum.

Præterea dictum consilium nititur pluribus fundamentis erroneis, quæ optimè reprobantur per Felician, de censibus, tom. 2. lib. 1. cap. 1. numer. 6. versicul. quamvis autem Achilles, quæ hic non sunt reperienda.

Dum autem Felician. num. 6. allegat Pedroch, & hic numer. 42. & 159. refert Bursat. consil. 5. num. 6. & 7. volum. 1. examinandum est illud Bursati consilium. Is sanè Author Respondit in casu, qui questionem proposuit adaptari nullo modo potest: ibi enim agebatur de onere reali debito ratione certæ rei.

15 † Nam in illo casu Cardinalis Mantuæ legauerat totam Curiam Pauleti, Principi Cæsari Gonzagæ, in qua curia aderant 200. iugera terræ, quæ testator Cardinalis acquisierat à Domino de Oliuis; cum pacto quod eius hæredes tenerentur terras illas frangere, & acquirere pretio 4000. scutorum: & sic agebatur non de aliquo censu redimibili, sed de onere ipsius rei: & cum ageretur de legato Curie Pauleti quod est nomen vniuersale, & adesset clausula illa, *cum iuribus & pertinentiis*, dicit Bursat. in illo rei vniuersalis legato onera & honores contineri, in quibus etiam terminis loquitur Bald. ab eodem allegatus consil. 245. num. 1. volum. 3. † Vbi loquitur de villa vel Castro, quod est nomen rei vniuersalis: & sic etiam loquitur Innocent. per eum citatus in cap. cum ad sedem, numer. 1. de resit. spoliat. in cap. ex literis, n. 3. de iure patronat. Vbi querit an venditâ, vel donatâ villâ cum iuribus suis, comprehendatur ius patronatus. Idem colligitur ex Beroto ibidem allegato quæst. 56. numer. 9. versic. si verò testator, & Balb. in l. prædia, numer. 11. Codic. de fideicommiss. & in l. cum pater 79. § cum existimaret. ff. de legat. 1. qui tamen locus male allegatur à Bursato; debebat enim allegare Bald. in eadem quidem l. cum pater, sed in § mensa negotium.

17 † Vbi loquitur de legato mensæ seu apothecæ, quod est vniuersale, & continet commoda & incommoda. Omnes igitur dicti DD. loquuntur de legatis vniuersalibus, veluti dotis, peculij, Castri, & similibus quæ apta sunt comprehendere iura tam actiua, quàm passiva.

Et non est opus respondere ad DD. allegatos apud Cens. dict. quæst. 79. num. 58. quia ultra responsiones ab ipso datas num. 59. & sequentibus, vnico verbo satisficit: nempe nos agere de censibus diuersis, & videlicet super omnibus bonis impositis; quamvis etiam super re certa: attentâ clausulâ, Ita quod generalitas specialitati non deroget, nec è contra, vt supra fusiùs demonstratum est.

CAPVT LXII.

Verùm minor 25. annorum possit eligi ad Consulatam, vel aliam publicam administrationem: Et verùm sufficiat attingisse annum 25. an verò requiratur quod sit completus. Forensis verùm possit eligi ad Consulatam. Quid si se habitatorem declarare velit. Quibus competat ius agendi ad nullitatem electionis Consularis. Si

Consul electus mortuus fuerit, aut inhabilis, seu incapax declaratus, an sit procedendum ad nouam electionem, an verò is qui proximè plura habebat vota, assumendus sit.

S V M M A R I V M.

- 1 Minor 25. annis non potest eligi ad Consulatam.
- 2 Si quis electus fuerit ad Consulatam ante 25. annum completum, non potest exercere, nec sufficit illum attingisse.
- 3 In aliis autem muneribus quibus non est annexa administratio, sufficit attingisse annum 25.
- 4 Deficientibus aliis capacibus, minor ad Consulatam eligi potest.
- 5 Consuetudine potest induci, vt minor Consulatam exerceat.
- 6 Qui liberos habet, potest esse Consul, quamvis minor: & de 25. annis tot tolluntur, quot ad sunt liberi.
- 7 Forenses alicuius loci non possunt in eo publica munera obire.
- 8 In materia electionum consularium, consuetudo multum potest.
- 9 Qui forensium congregationibus intersunt, non sunt ad loci congregationes vocandi, nec admitrendi.
- 10 Incolatus renuntiatio, tam facta, quàm verbis inducitur.
- 11 Qui vocem habet in electionibus forensium, non potest habere vocem actiuam vel passiuam in electionibus Consularium.
- 12 Declaratio forensis quod vult subire onera habitatorum non releuat, si post electionem facta fuerit.
- 13 Quod sit immediatè ante electionem, non suffragatur, vt in fraudem factum.
- 14 Emancipatio quantumvis generalis, non suffragatur, si constet illam ad vnum duntaxat actum fuisse factam.
- 15 Declaratio forensis post maturatum tempus electionis Consularium, dicentis se velle subire onera habitatorum, illi non prodest.
- 16 Ius agendi ad nullitatem electionis competit cuiuslibet de populo.
- 17 Mortuo Consule, ad nouam electionem procedendum est.
- 18 Valet argumentum ab electione in spiritualibus ad munera temporalia Ciuitatum.
- 19 Si maior pars Capituli minus idoneum eligat, suffinetur electio in persona illius qui proximè accessit in votis.
- 20 Hoc est verum, quando eligentes habent ius eligendi tanquam singuli; secus est si collegialiter potestas eligendi deuoluitur ad totum Collegium, cui minor pars errando præiudicare non potuit.
- 21 Vota minoris partis conualescunt aliquando ex votis & suffragiis aliorum, & quomodo id procedat.
- 22 Explicatur text. in cap. congregato 53. de elect. vt procedat duntaxat, quando electio facta fuit collegialiter.
- 23 Minoris partis electio præualeat, quando scienter electus fuit indignus.
- 24 Eligentes indignum presumuntur id fecisse scienter; quia tenentur se informare de qualitate electorum.

25 Non

- 25 Non debet fieri quoad hoc differentia inter eligentes scienter indignum, & incapaces, seu ineligibilem.
- 26 Verius est, electio inhabili, procedendum esse per eosdem loci Consiliarios ad novam electionem; nec admittendum eum qui in votorum numero proximus fuit.
- 27 Ius eligendi Magistratus municipales spectat ad consilium iure proprio.
- 28 Quando quis eligit iure proprio, facta nulliter electione, variare potest.
- 29 Qui ius habet eligendi & providendi, si nulliter elegerit, iterum eligit.
- 30 Quando impedimentum electi est duntaxat temporale, semel facta electione, iterum ad illam rediri potest.

Circa quandam electionem Consulare, diversæ quæstiones proposita fuerunt. Prima, utrum electio minoris 25. annorum ad Consularum esset nulla. Secunda, utrum ex alio capite dici posset de nullitate ipsius, nempe quia facta fuerat de persona illius, qui se forensis declaraverat. Tertia, posito quod electio esset nulla, utrum deveniendum esset ad novam electionem, an vero ad Consularum admitti deberet ille, qui ad maiorem numerum votorum proximè accesserat.

1 In primo capite fuit conclusum, electionem ad Consularum de persona illius, qui 25. annis minor erat, invalidam esse. Text. est expressus in *l. ad Rempublicam* 8. ff. de mun. & honorib. Ampliatur ut procedat, quamvis minor vigesimum quintum suæ ætatis annum attigisset: non enim Consul creati potest, aut si electus fuerit, non potest habere vocem in congregatione Universitatis, quia agitur de munere habente administrationem: interest autem & Republicæ, ut minor non exerceat; quia posset in integrum restitui; & minoris, ut non supponatur periculo læsionis in administrando. ¶ Quamvis verum sit, in illis honoribus, quibus non est annexa administratio, sufficere quod annus 25. sit incæptus: text. est in *d. l. ad Rempublicam*, §. annus autem. Limitatur duobus modis apud Lozæum de iur. univers. part. 1. c. 3. n. 29. ¶

6 Primò, quando adest defectus majorum, qui illud munus exerceant. ¶ Secundò, quando adest longa consuetudo in contrarium. ¶ Addi potest & tertius casus notabilis, ut non procedat in eo qui liberos habet, cui demuntur tot anni à vigesimo quinto, quot habet liberos, ad hoc ut ante illam ætatem Consularum vel Decurionatum exercere possit. Pascal. de par. potest. part. 4. n. 5. per text. in *l. 2.* & ibi Gloss. in verb. ad honores, ff. de minorib. & in text. ibi, ut singuli anni per singulos liberos remittantur. ¶ In secundo capite hæc constituenda est regula: forenses in aliquo loco bona possidentes, ad publica illius loci munera, ex iuris communis dispositione admitti non posse, *l. filios*, C. de municip. & origin. & ibi Luc. de Penna lib. 10. l. 1. & 3. C. de incol. ibi, & ubi quis domicilium habere videtur lib. 10. l. Labeo, & ibi Gloss. in verb. ad munera, ff. ad municip. Bart. in l. assumptio, §. filius, n. 2. vers. scilicet tertio casu, ff. eod. tit. Alberic. in d. l. Labeo, §. filius, numero 5. Addatur Gloss. in l. plane, & l. nulli, ff. quod cuiusque universitatis nomin. Angel. Aretin. in §. prætorica etiam, in vers. & tene menti quod semper, &c. Institus. de except. Bertrand. consil. 177. numero 3. lib. 5. ubi propterea infert, Illustriss. & Excellentiss. Dominum de Anceduna, Dominum Codoletti, & Caderossæ, posse animalia sua immittere in territorium Auriacense, quia in illo loco Consulis munus exercebat, & sic habitus fuerat pro habitatore, in consilio Civitatis receptus, & pro tali agnitus. ¶ Et ultra dispositionem

Tom. I. Pars II.

iuris, adest quoque consuetudo universalis huius patriæ, quæ in hac materia multum est attendenda. Barz. decis. 58. n. 7.

Eadem ratione qui forensium congregationibus interesse solent, non sunt ad congregationes Universitatis tanquam incolæ vocandi. Qui enim facit actus ad eos, qui incolæ non sunt, spectantes, incolatui renunciare videtur. Mastril. de Magistr. lib. 2. c. 7. n. 81. ¶ Sufficit enim ad incolatus renunciationem animum suum facto, vel verbis declarare. Menoch. de arbitrar. cas. 86. num. 5. ¶ Ergo qui habuit vocem in electione Syndici forensium, non potest habere vocem activam vel passivam in electione Consulum, quia unâ viâ electa, alteri renunciare censetur. Mastril. d. lib. 2. c. 7. num. 81.

Quod procedit etiam si talis forensis declararet se in posterum velle esse habitatorem, & subire eadem onera quæ subeunt habitatores, quia si declaratio fieret post electionem, non suffragaretur, uti facta intempestivè, cum habilis requiratur tempore electionis: c. eam te, de rescript. c. si pro tempore, eod. tit. in 6. Ca. valer. decis. 231. n. 1. Gratian. discept. forens. 508. n. 10.

Si vero immediate ante electionem, perinde est: quia præsumitur facta in fraudem, & ad illum actum duntaxat, ut in terminis translationis domicilii fraudulenter facta, tradit Antibol. in tract. de munerib. & honorib. part. 1. n. 31. ¶ Nam dispositio, quantumvis generalis, facta ad certum actum, non valet uti fraudulenta, veluti de emancipatione ad unum actum facta, quantumvis generaliter facta sit, docet Honded. consil. 32. n. 48. & n. 13. lib. 1. Maxime si talis declaratio facta esset post maturatum tempus electionis, vel eodem tempore; tunc enim fraudulenta censetur. Honded. d. consil. 32. n. 117. & 128. volum. 2.

Ius autem agendi ad nullitatem huiusmodi electionis, competit cuilibet de populo: *l. si reus delatus*, §. fin. & ibi Gloss. ff. de munerib. & honorib. Abbas in cap. dilecti, colum. 2. de except. Gloss. in c. ut circa, in verb. alii, qui de elect. in 6. Federic. de Senis consil. 227.

Quod attinet ad tertiam difficultatē, Dicebam aliàs primò, quod si Cōsul electus mortuus fuerit, sine dubio procedendum est ad novam electionem, quia iam consilium functum est suo officio, argum. *l. Index postea*, quam, ff. de re iudic. probatur per text. in c. si electio, de elect. in 6. ¶ qui text. licet loquatur de electione in spiritualibus, ex illo tamen argumentū rectè desumi potest ad officia secularia, ubi non adest diversitas rationis. Apostil. in verb. iuri, in c. si electio, de elect. Ioseph. Ramon. consil. 6. n. 47. Cabed. dec. Lusitan. 91. n. 4. par. 2. Fontan. de pat. nupt. claus. 4. glof. 10. par. 1. n. 42. & 49.

Secundò Dicebam, in hoc maxime attendendam esse consuetudinem, cuius in similibus electionibus præcipua ratio haberi debet, ex Barz. decis. 58. n. 7.

Tertio loco in dubio principali videbatur non esse procedendum ad novam electionem; sed cum qui plura vota post indebitè electum habebat, esse in Consularum præficiendum: per text. in cap. congregatio, §. cum ibi notat, per DD. extra de elect. ubi dicitur quod si maior pars Capituli indignum eligat, sustinetur electio facta per minorem partem in personam dignam, in eodem scrutinio proximè minora vota habentem. Idem in terminis plurium Patronorum decusum testatur Cavaler. decis. 231. n. 2.

Quod tamen intelligit Lambertin. de iure patron. part. 3. art. 5. §. 4. n. 1. vers. quod tu intellige, ut locum non habeat in præsentī casu, in quo præsentatio fit à Patronis collegialiter, non uti singulis: nam dum fit electio seu nominatio per viam Collegii, tunc potestas devolvitur ad ipsum Collegium, & maiorem ipsius partem; nec minor attenditur: quod & voluit

N. Rota.

Rota decis. 568. num. 2. part. 2. recent. & ita videntur intelligendi DD. & iura superius allegata, sicut & tradita per Anchar. in eodem c. n. 2. & 3. † Vbi dicitur quod ex eodem servitio valet electio celebrata per minorem partem, quia vota minoris partis conualescunt ex votis & suffragiis aliorum eligentium, quantumvis ante electionem peremptis: & quod fictione iuris facultas eligendi competens maiori parti, devolvitur ad minorem. Idem voluit Hostiens. in eod. c. congregatio, de elect.

22 Verum iste intellectus manifestè contrarius est dispositioni dist. capit. congregatio § 3. ubi apertis verbis fit mentio de electione facta Capitulo congregato, & sic collegialiter; ideo quamvis in Curiis Neapolitanis fuisset aliàs iudicatum juxta præfatum intellectum, quod licebat Universitati iterum se congregare; tamen in Senatu sententia illa fuit revocata, & is qui proximè plura habuerat vota, fuit in officio constitutus, ut plenè Francisc. Merlin. controvers. forens. part. 1. capit. 50. per totam, maximè numero 26. & ego hanc Merlini & Senatus Neapolitani sententiam aliàs sequebar in causa cuiusdam electionis Consulium; vel ex eo maximè, quia scienter incapax electus fuerat, nempe minor 25. annorum, qui habebat impedimentum iuris: & ad hoc allegabam DD. volentes † minoris partis electionem prævalere, quando maior pars scienter elegit indignum, seu inhabilem. Abbas in c. dudum, n. 10. de elect. & post ipsum Menoch. lib. 6. præsumpt. 85. n. 6.

24 Scientia autem probatur ex iuris præsumptione: quia eligentes tenentur se informare de qualitate & capacitate electi. Bart. in l. si patronus, numero 1. ff. de confirmat. tutor. Decius in capit. cum in cunctis, §. Clerici, versic. sed quantum ad justum, de election. in 6. Rip. resp. 32. seu 4. de election. numero 1. 2. & 3. per text. in capit. immoritur, eodem titul. Bertachin. de Episcop. 3. part. 1. partis princip. num. 42. & 43. Cavalier. d. de i. f. 231.

25 Et prædicta locum habent, siue indignus scienter electus fuerit, siue ineligibleis, ut probat Bald. consil. 318. n. 2. versic. quoad autem iste Rector, per text. in l. 2. §. si mater, versic. non solum, ibi indignos, vel minus habiles ff. ad Senatus cons. Tertyll. & ita tenet Mirand. in manual. Prælat. regular. tom. 2. q. 28. artic. 33. conclus. 1. in 1. & 4. casu, post Innocent. in c. gravatum, de postulat. Prælat. Cum duplex sit indignitas, quarum una facti, alia iuris nuncupatur. Caldas de jur. emphyt. lib. 3. c. 1. num. 64.

26 Tandem re maturius consideratà existimo, quod si electio Consulium non subsistat, & nulla sit, consilium Civitatis procedere potest & debet ad novam electionem, & ad novum scrutinium; nec admittendus est qui proximè maiorem vocum numerum habet. † Primo, quia ius eligendi Magistratus municipales spectat ad consilium Decurionum iure proprio. Mosæus de iur. Univers. par. 1. c. 3. n. 53. & probatur ex traditis per Bart. in l. 2. §. data, ff. de opt. legat. n. 7. versic. hic est advertendum. † Si spectat iure proprio: ergo facta nulliter electione, licita est variatio. Bart. ibid. num. 5. versic. & tunc aut habent electionem iure proprio.

27 Secundo, quia non solum electio, sed & provisio, & deputatio Consulium Decurionibus competit. Quando autem quis ius habet eligendi & providendi, non videtur facta provisio per electionem malè factam, & per consequens ad aliam procedendum est, donec facta fuerit provisio. Bart. in d. §. data, n. 5. versic. securi si dixit providendi.

28 Atque ita secundum Bartoli sententiam determinat Lozeus d. par. 1. c. 3. n. 104. Roman. consil. 491. n. 2.

Quartò id potissimum procedit in casu proposito, in quo impedimentum electi non erat perpetuum, sed temporale, nempe ratione minoris ætatis; sicut ex eo quod electus erat forensis: cum & maior fieri speraretur, & habitator, & incolæ devenire posset & vellent: hoc autem casu si impedimentum sit temporale, deveniendum est ad novam electionem, c. super eo, de elect. Roman. d. consil. 492. n. 3. & pro hac sententia faciunt tradita per Bald. consil. 318. n. 5. volum. 3. & sic credo iterandam esse electionem.

CAPVT LXIII.

Sola præsentia patris consentientis alienationi bonorum adventitiorum filii, non præiudicat illi quoad usumfructum legalem; nisi tamen filia, præsentem patre, marito in dotem huiusmodi bona constitueret: hoc enim casu pater suo usufructui renunciare censeretur. Vnde filia dotem adventitiam sine interventu patris alienare potest; sicut & alia bona, in quibus pater non habet usufructum: localia vero filiafamilias alienare potest absque patris consensu. Quid de lucris nuptialibus. Donatio causâ mortis, vel inter vivos, bonorum in quibus pater habet usufructum, ejus requiritur autoritatè: quâ deficiente, nulla est, tam quoad proprietatem, quam quoad usumfructum. Nec potest ad proprium commodum autoritatè, nec extra actum donationis, præstare: In Gallia tamen potest sibi ipsi author esse.

S V M M A R I V M.

- 1 Pater consentiens donationi facta per filium in eius potestate existentem, sibi non præiudicat in usufructu legali, nisi illi expressè renunciet.
- 2 Fallit in dote; nam si pater consentiat bona adventitia filia in dotem constitui, non potest amplius in illis pretendere fructus.
- 3 Pater non habet hodie usufructum, nisi in bonis, in quibus iure antiquo proprietatem habebat.
- 4 Filiafamilias de dote adventitia, etiam absque consensu patris disponere potest, cum in ea pater non habeat usufructum.
- 5 Refellitur Gratian. c. 781. in eo quod vult patris consensum, seu autoritatem requiri, etiam in bonis in quibus non habet usufructum.
- 6 Filiafamilias in casibus in quibus patri non quæritur usufructus, sine autoritate patris in iudicio stare potest.
- 7 In huiusmodi bonis filius habet omnimodam potestatem quoad actus extrajudiciales.
- 8 Filia de dote adventitia disponit, constante matrimonio.
- 9 Amplius, ut de ea etiam soluto matrimonio disponere possit.
- 10 Localia spectant ad filiamfamilias, tam quoad proprietatem, quam quoad usumfructum; & ipsa de illis ad libitum absque interventu patris disponere potest.

Idem